

สิงคโปร์กับศูนย์กลางธุรกิจอาเซียน AEC

ยุทธศักดิ์ คุ้มสวัสดิ์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เมื่อกลางเดือนที่ผ่านมา บริษัทจีเอ็มซึ่งเป็นผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่อันดับ 2 ของโลก มีสำนักงานใหญ่สำหรับหน่วยปฏิบัติการระหว่างประเทศตั้งอยู่ที่นครเซี่ยงไฮ้ ได้แยกสำนักงานใหญ่แห่งนี้ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกำกับดูแลกิจการในประเทศจีนและส่วนกำกับดูแลกิจการในประเทศอื่นๆ โดยในส่วนที่กำกับดูแลกิจการในประเทศจีนจะยังคงตั้งอยู่ที่นครเซี่ยงไฮ้ต่อไป แต่ส่วนกำกับดูแลกิจการในประเทศอื่นๆ จะย้ายไปยังสิงคโปร์ในปี 2557 โดยมองข้ามไทยทั้งๆ ที่ไทยที่เป็นฐานการผลิตยนต์ใหญ่ที่สุดของจีเอ็มใน AEC

อนึ่ง ความจริงแล้วเดิมสำนักงานใหญ่สำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกของบริษัทจีเอ็มตั้งอยู่สิงคโปร์อยู่แล้ว แต่ได้โยกย้ายไปยังนครเซี่ยงไฮ้เมื่อต้นปี 2548 เพื่อรวมตัวเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานใหญ่สำหรับการปฏิบัติการระหว่างประเทศ ดังนั้น การย้ายครั้งนี้จึงเปรียบเสมือนกับการคืนสู่เหย้ามายังสิงคโปร์อีกครั้งหนึ่ง

ปัจจุบันบริษัทข้ามชาติจะมีบริษัทลูกเป็นจำนวนมากกระจายอยู่ในประเทศต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากหากจะดำเนินการบริหารและสั่งการโดยตรงจากสำนักงานใหญ่ ดังนั้น บริษัทข้ามชาติจึงมักตั้งสำนักงานใหญ่สำหรับภูมิภาค (Regional Headquarters - RHQ) หรือสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (Regional Operation Headquarters - ROH) ขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่งเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแล ควบคุม และให้บริการแก่บริษัทในเครือจำนวนมากที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคนั้นๆ

ในทวีปเอเชียมีเพียง 4 มหานครที่แข่งขันกันเพื่อเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจระหว่างประเทศ คือ สิงคโปร์ ฮองกง เซี่ยงไฮ้ และดูไบ โดยมีกรุงกัวลาลัมเปอร์ตามมาแบบห่างๆ ทั้งนี้ แม้ว่าประเทศอื่นๆ ได้สร้างวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาตนเองเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ โดยมีมาตรการต่างๆ เพื่อชักจูงให้บริษัทข้ามชาติมาจัดตั้งสำนักงานภูมิภาคในประเทศของตนเอง แต่มักไม่ประสบผลสำเร็จ เป็นต้นว่า กรณีของไทยได้จัดทำมาตรการส่งเสริมให้ไทยเป็นสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค ซึ่งในช่วงแรกบริษัทข้ามชาติสนใจมาก ตั้งความหวังไว้สูง เข้ารับฟังการแถลงข่าวจนลั่นห้องประชุม แต่พอรับทราบมาตรการต่างๆ ที่แถลงออกมาแล้ว กลับเห็นว่ากฎระเบียบยุ่งยาก ไม่สอดคล้องกับความต้องการ และไม่จูงใจแต่อย่างใด ทำให้มาตั้งสำนักงานภูมิภาคในไทยน้อยมาก

สำหรับสิงคโปร์กลับตรงกันข้าม แม้เป็นประเทศเล็กนิดเดียว แต่ได้พัฒนาตนเองจนกลายเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจของ AEC ทั้งนี้ สำนักงานภูมิภาคของบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ที่ตั้งในสิงคโปร์ประเทศเดียว มีจำนวนมากเป็นหลายเท่าของอีก 9 ประเทศของ AEC รวมกัน ขณะเดียวกันการกระจุยตัวของสำนักงานภูมิภาคได้สร้างความมั่งคั่งให้แก่สิงคโปร์เป็นอย่างมาก ทำให้สิงคโปร์กลายเป็นศูนย์กลางของธุรกิจต่อเนื่องในด้านอื่นๆ มากมาย เช่น โลจิสติกส์ ธนาคาร ประกันภัย การศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ

สิงคโปร์นับเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีนโยบายส่งเสริมสำนักงานภูมิภาคตั้งแต่ปี 2529 สำหรับเหตุผลสำคัญที่ทำให้สิงคโปร์ได้รับความสนใจ เนื่องจากมีจุดเด่นมากมาย เป็นต้นว่า ข้าราชการมีแนวคิดสมัยใหม่ กฎระเบียบที่โปร่งใสและเอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ ระบบกฎหมายมีลักษณะคล้ายคลึงกับของประเทศตะวันตก ภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราต่ำเพียง 17% (ของไทย 20%) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอัตราต่ำ โดยสูงสุดเพียง 20% (ของไทยเดิม 37% รัฐบาลเพิ่งมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2556 ลดลงเหลือสูงสุด 35%) คุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยของชาวต่างประเทศ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ประชาชนสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ดี เสถียรภาพทางการเมืองอยู่ในระดับสูง รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานที่ดีเยี่ยมทั้งในด้านโทรคมนาคม การขนส่งทั้งทางเรือและทางอากาศ ฯลฯ

สำหรับการแข่งขันเพื่อเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจของภูมิภาคกับ 4 มหานครข้างต้น ไม่ใช่เรื่องง่ายอย่างที่คิด ไม่ควรเร่งด่วนประกาศวิสัยทัศน์อย่างนั้นอย่างนี้ แล้วไม่ทำอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน ตรงกันข้าม จะต้องศึกษาอย่างถ่องแท้ถึงจุดเด่นของกลุ่มและจุดอ่อนของตัวเอง ในลักษณะ “รู้เขา รู้เรา” จากนั้น จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง จังๆ ในหลายด้าน

สิ่งที่ยากที่สุดกลับไม่ใช่เป็นเรื่องฮาร์ดแวร์ในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ แต่อย่างใด แต่เป็นเรื่องซอฟต์แวร์ซึ่งแก้ไขได้ยากมากในระยะสั้น เป็นต้นว่า ประเทศไทยมีข้อจำกัดอย่างมากสำหรับการทำงานของชาวต่างชาติ แม้วัตถุประสงค์ของกฎระเบียบขยับเป็นไปด้วยความหวังดี โดยหวังกันว่าชาวต่างชาติจะมาแข่งขันกับคนไทย แต่สร้างความไม่สะดวกแก่ธุรกิจ ROH ซึ่งต้องมีพนักงานต่างชาติจำนวนมากเพื่อส่งไปติดต่อกับธุรกิจกับบริษัทลูกในประเทศต่างๆ ดังนั้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนขั้นตอนและกฎระเบียบของทางราชการครั้งใหญ่ให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจและทันสมัยตามยุคตามสมัยและตามประเทศอื่นได้ทัน มิฉะนั้นแล้ว ก็จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

บทความตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2556